

TACHLOVICKÉ LISTY

XV. ročník

77. číslo

PROSINEC 2014

Vánoční tradice a zvyky

Štědrý den - 24.12. - Smysl Vánoc je především ve vzájemné úctě, lásce a přátelství. Byl dobou, kdy se scházela celá rodina pohromadě u svátečně prostřeného stolu. Ještě než mohli všichni zasednout společně u jednoho stolu, všude se drhlo, všechno se čistilo, uklízelo a urovnávalo. Hospodyně od rána připravovala štědrovečerní pokrmy. Vařila hrách, čočku, bramborovou a rybí polévku, pekla kuba z krup, česneku a sušených hub. Chléb a v bohatších domech vánočku mívali upečenou již několik dní předem, schovanou v ošatce. Všichni se od rána postili, aby viděli zlaté prasátko. Když měla hospodyně uvařeno, snažila se zabavit děti, zatímco hospodář opatřil stromeček a tajně jej ozdobil. K večeru vybíhaly děti čím dál častěji ven a pozorovali oblohu, zda již nevyšla první hvězdička, která měla ukončit půst. Právě s první hvězdičkou na obloze se symbolicky zapalovala svíčka a celá rodina usedala ke slavnostní večeři. Prostírání stolu se věnovala velká pozornost. Většinou se symbolicky na jeden roh pokládala pecen chleba, aby měla rodina stále co do úst. Na druhý roh slaměnka s trochou všeho, co pole dalo proto, aby i v následujícím roce byla dobrá úroda. Na třetí roh se pokládaly peníze, které měly slibovat blahobyt. Na čtvrtý roh se někde pokládala miska na kousky jídla pro dobytek a slepice. Jinde misku dávali pod stůl. Samotný stůl se pak obepínal řetězem nebo provazem, což mělo zaručit ochranu stáda ovcí před vlky, ochranu statku před zloději a také soudržnost celé rodiny po celý další rok. Řetěz nebo provaz potom hospodyně stočila do kruhu a sypalo se do něj slepicím.

Byl-li počet stolujících lichý, prostírala hospodyně pro jednoho navíc. Podle lidové pověry prý chodila smrt těsně před večeří obhlížet prostřené stoly, kde by byla napočítala lichý počet, tam by se v následujícím roce pro někoho vrátila. Než se zasedlo ke stolu, stoupl si každý bosou nohou na sekeru ležící na zemi, aby ho v příštím roce nebolely nohy. Před večeří se všichni společně pomodlili a vzpomněli na vše dobré i špatné, co je v uplynulém roce potkalo. Někde přišel na talíř nejprve hrách, který symbolicky spojoval stolovníky v dobrém i zlém, poté se podávala polévka, aby všichni měli sílu, čočka zas měla přinést rodině peníze a nakonec kuba, popř. ryba či jiný masitý pokrm pro radost a pohodu. Kostí z ryby se dávaly vždy na jeden talíř a po večeři je hospodář odnesl pod jabloň. Počet a rozmanitost chodů byla v každém kraji jiná. Někde po polévce podávali křížaly, někde měli místo kuby kapra, jinde třeba jen slanečka. Téměř všude byla vánočka, kterou hospodyně přinesla na stůl spolu s cukrovím, když všichni povečeřeli. K tomu se pila káva, čaj, ale i víno, pivo nebo dokonce pálenka. Od stolu se nesměl nikdo zvednout, dokud všichni nedojedli. Lidé věřili, že by se rodina o dalších Vánocích nesešla celá. Tam, kde měli kapra, schovala hospodyně lesklé šupiny, věřice přítom, že se budou v domácnosti držet peníze. Zbytky večeře se rozdělily mezi dobytek, který tuto noc prý mluvil lidskou řečí, stromy v sadě kvůli dobré úrodě a studni, aby měla čistou vodu. Poté přinesl hospodář do světnice stromeček ozdobený sušenými jablíčky, švestkami, cukrovím, ořechy a řetězy. Zapálily se svíčky na stromečku a všichni kolem zpívali koledy. Koledy pak zpívali každý večer až do odstrojení stromečku. Tam kde stromeček neměli či ho neznali, strojili jesličky. Figurky přidávali k jesličkám podle biblických událostí. Malého Ježíška vkládali do jesliček na Štědrý večer a spolu s ním anděla a pastýře.

Součástí Štědrého večera bylo vánoční kouzlení. Každý se ho trochu bál, přesto se rok co rok znovu a znovu snažil poodhrnout clonu budoucnosti. Nejznámějším čarováním bylo rozkrajování jablíček. Pokud se objevila hvězdička, znamenalo to štěstí, byl-li tam ale kříž, znamenalo to smrt nebo vážné onemocnění. Podobně se věštilo z vlašských ořechů. Černý vnitřek ořechu předpovídal neštěstí a smutek, zdravý ořech pak radost a štěstí. Skořápky ořechů se využily u dalšího věštění. Dala se do nich svíčka a lodička puštěná po vodě naznačovala svým chováním něco málo z budoucnosti. Na Štědrý večer neměl mít nikdo u sebe žádnou cizí věc, protože by ho v dalším roce čekala smůla a neštěstí. Svobodné a neprovdané dívky nezapomínaly na házení pantoflem. Postavily se zády ke dveřím, do pravé ruky vzaly pantofel nebo jinou vhodnou obuv a hodily ji za sebe. Mířil-li střevec špičkou ke dveřím, očekávala se svatba a odchod z domu, špička v opačném směru znamenala nejméně jeden další rok zůstat “na ocet”. Pokud se chtěla dívka dozvědět jméno jí souzeného, vzala jablko a nůž. Jablko oloupala tak, aby získala jednu dlouhou spirálu. Tou pak třikrát zatočila nad hlavou a odhodila ji. Na zemi spirála vytvořila tvar, z něhož bylo možné s trochou fantazie vyčíst písmeno, jímž začínalo jméno toho pravého. Oloupané jablko se pak dalo použít k dalšímu zvyku. Nožem se rozdělilo na tolik dílků, kolik bylo osob u stolu a každý svůj dílek snědl. Všichni věřili, že kdyby kdokoli z přítomných v příštím roce zbloudil, stačilo si jen vzpomenout, s kým jedl o Vánocích společně jablko a našel by cestu zpět. Další jablíčkové kouzlo bylo důležité pro hospodáře. Ten vzal dvanáct jadérek, které vložil do misky s vodou. Kolik jich vyplavalo na hladinu, tolik se dalo v příštím roce očekávat suchých měsíců. Podobně se dalo věštit z cibulových slupek. Z cibule se naloupalo dvanáct sukének, položily se vedle sebe a do každé se nasypalo trochu soli. Každá sukénka představovala jeden měsíc v roce. Na které se sůl do rána rozpustila, v tom (podle pořadí vedle sebe) se očekával déšť. Ve které pouze zvlhla, ten měl být srážkově normální a u které sůl s cibulovou sukénkou nic neprovedla, se dalo čekat sucho. Zapomenutým slovanským zvykem bývalo namazat si na Štědrý den tváře medem. Tím si každý zajistil, že ho po celý příští rok měli mít všichni rádi. Pro vdavekchtivé dívky existoval způsob, jak toho dosáhnout. Stačilo se zmocnit devíti patek od vánoček a schovat si je. Jinde házela děvčata hůl na hrušku, na kolikátý pokus se povedlo, že se hůl na stromě zachytila, po tolika letech ji čekaly vdavky. Známým věštěním bývalo i klepání na kurník. Ozval-li se děvčeti nejdříve kohout, znamenalo to, že se dívka vdá do roka. Ozvala-li se nejdříve slepice, dívka měla zůstat svobodnou. Jiným zvykem bylo odlévání roztaveného olova do připravené nádoby s vodou. Získaný vychladlý odlitek olova se zkoumal a zjišťovalo se, čemu se nejvíce podobá. O půlnoci děvčata běhávala přes naoranou brázdu volající: „Štěkej, štěkej pes, kde je milý dnes, ať je tu hned!“. Poté vyčkávala, z které strany pes zaštěkal, neboť z té strany měl přijít jejich budoucí ženich. Děvčata třásla také bezem a přitom říkala: „Třesu, třesu bez, ozvi se mi pes, kde je milý dnes?“. Na tu stranu, kde se ozvalo štěkání, se pak dívka měla provdat.

Hod Boží vánoční – 25.12. - Na boží hod vánoční se nikde nepracovalo, všichni měli zbožně rozjímat. Světnice ani zápraží se tento den nemetly, postele nestlaly, Nechodilo se ani po návštěvách a přišel-li někdo, měl přinést koledu a popřát šťastných a veselých svátků narození Pána Krista. O božihodové mši, zvané také „hrubá“ bývalo v kostele plno. Zvláště pak ve vinařských oblastech, kde se věřilo, že ozáří-li sluníčko během mše tvář faráře, předznamenává to hojnou úrodu dobrého vína.

Sv. Štěpán – 26. 12. - Štěpán byl řecky mluvícím židem, který se obrátil na křesťanskou víru. Byl velice vzdělaný a svým kázáním si nadělal mnoho nepřátel, kteří jej udali židovské veleradě. Před ní se snažil své kázání vysvětlit, za což byl obviněn z rouhačství, vyveden z města a ukamenován. Zemřel kolem roku 35 n. l. Svatý Štěpán býval vzýván na pomoc proti bolestem hlavy, byl patronem koní a zpravidla býval zobrazován s kameny a palmovou ratolestí. Ještě v nedávné době bývalo zvykem na svátek svatého Štěpána chodit od domu k domu a koledovat. Za své koledování byli koledníci odměněni kouskem „štědrovky“, ovocem a občas i malým penízem. Zpočátku se koledy zúčastňovali pouze kněží, místy učitelé se svými žáky, teprve později koledovaly pouze děti. Koleda probíhala mnohdy od sv. Štěpána až do Tří králů a její součástí byly koledy. V 19. století chodily na koledu děti s hůlkou, na které byla připevněna betlémská hvězda a s bedýnkou, ve které měly postavené malé jesličky.

Zdroj: www.ceske-tradice.cz

Slovo pana faráře...

Vážení a milí spoluobčané,

vstupujeme do vánočního období, které je bezesporu především obdobím míru, pokoje a rodinné pohody. Vánoce mají své kouzlo, které snad nejlépe prožívají děti. Jistě se je snažíme pro ně připravit krásné. Abychom však nepodlehli tendencím doby a nenechali se vtáhnout jen do shonu nákupů a vnějších příprav, najděme si čas i sami na sebe a své nejbližší. Nechejme na sebe působit něco z toho dětského vnímání .... Nechejme se nadchnout třeba jen maličkostmi, projevujme si laskavost, upřímnost, dobrotu. Právě tyto hodnoty nenahradíme bohatými dárky, ale ony nás učiní o něco bohatší.

Rád bych vám popřál krásné a požehnané Vánoce. Tím největším obdarováním pro lidstvo bylo, že Bůh se stal člověkem, abychom my lidé mohli zakoušet jeho blízkost. Vánoční svátky jsou příležitostí něco z tohoto tajemství zakusit.

Dovolte mě, abych vás jako duchovní správce také pozval na vánoční bohoslužby v našem kostele sv. Jakuba. Vánoční bohoslužba bude ve středu 24.12. od 16.00., Hod Boží vánoční ve čtvrtek 25.12. od 8.30., svátek svatého Štěpána pátek 26.12. od 8.30.

Požehnané svátky a dobrý vstup do Nového roku Léta Páně 2015 vám ze srdce přeje:

P. ThLic. Norbert František Vehovský O. Praem.

Jubileum

Každé datum narození je pro člověka krásným dnem. První svíčka na dortu, pak jich přibývá až je jich tolik, že se nedají sfouknout. Potom přicházejí skleničky a poháry s vyraženým rokem jubilea...

Čtenáři a občané, trochu s předstihem Vám prozrazuji výročí narozenin našeho spoluobčana pana Antonína Veselého.

Až si po Silvestru budeme přát k Novému roku a „řukat na zdraví“, tak to druhé cinknutí o skleničku ať patří k 90tinám pana Veselého, neboť spatřil světlo světa 1. ledna 1925 a to je vzácné výročí.

Informace ze Základní a mateřské školy Tachlovice

Školu a školku si prohlédl při své návštěvě starosta Ing. Vlastimil Semerád. Je nutné řešit několik zásadních problémů zejména ve škole. Je to otázka nové střechy, zateplení budovy a odstranění vlhkosti ve stávající tělocvičně. Plánujeme vymalovat celou budovu školy. Jsou prováděny nové revize elektrických, plynových zařízení, výtahů a další. Velmi aktuální je zajištění bezpečnosti dětí a to zejména před vstupem nežádoucích osob v důsledku tragických událostí na střední škole ve Žďáru nad Sázavou. Na základě nařízení MŠMT jsme museli řešit odchody dětí ze školní družiny i mateřské školy. Budovy musí být neustále zamčené nebo být pod kontrolou dospělé osoby, která by zabránila vstupu někoho, kdo ve škole i školce nemá co dělat. Velmi chci ocenit a poděkovat za spolupráci všem rodičům, kteří po slovní komunikaci ze stran pedagogů ochotně respektovali vydaná nařízení k odchodům dětí ze ZŠ a MŠ. Jedna citace: „Chceme, abychom si odváděli ze školky svoje děti zdravé a spokojené a určitě budeme respektovat všechno, co je důležité k zajištění bezpečnosti našich dětí!“ není co dodat a děkuji!

Každý rok pořádáme naši školní Akademii. Proto, že letošním celoročním tématem v naší škole je „Bezpečně po celý rok!“, celé vystoupení bylo zaměřeno na toto téma. Žáci přednášeli básně, hráli divadlo, prvňáci zvládli jízdu mašinkou a předvedli country tanec. Dívky krásně zatančily moderní tanec a diváky zaujaly i břišním tancem. Jak se bránit při nebezpečí nás poučil při svém vystoupení kroužek karate. Zapojily se i děti z mateřské školy, třída Motýlků ladně tančila a třída Berušek předvedla divadélko v krásných převlecích.

Závěrečná píseň, kterou děti nacvičily v doprovodu harmoniky – Šimona Aufa a v doprovodu varhan – Michala Janíka, byla pěknou tečkou naší dvouměsíční přípravy a nacvičování. Poděkování patří i Vašíkovi Skoupému a Vendulce Hilleové, kteří celou akademii moderovali jako zkušení profici. Všem žákům ze školy, všem dětem ze školky a hlavně paní učitelkám děkuji za trpělivost při nacvičování a pevné nervy při vystoupení. Pevně věřím, že vystoupení se všem líbilo, zejména

rodičům, prarodičům, tetičkám i dalším příznivcům školy. V pondělí 15. 12. jsme navštívili v Ořechu výstavu betlémů. Ve čtvrtek 18. 12. k nám zavítala perníkářka paní Dana Jeřábková a ozdobili jsme si perníčky. V tento den jsme měli ve škole „den otevřených dveří“, kdy jste měli možnost přijít se podívat, jak se krásně učíme a pracujeme. A v pátek, 19. 12., jsme zakončili rok vánoční besídkou. Připravili jsme si pohoštění - chlebičky, cukroví a rozdali si dárečky. Jménem všech zaměstnanců školy, školky i jídelny bych chtěla popřát všem krásné, veselé Vánoce, plné pohody a radosti, hodně štěstí a zdraví do nového roku.

Mgr. Lenka Galertová, ředitelka školy

Z činnosti obecního zastupitelstva za období prosinec 2014

Dne 11. 12. 2014 se konalo Veřejné zasedání obecního zastupitelstva Obce Tachlovice řízené starostou obce Ing. Vlastimilem Semerádem. Po zahajovacích formalitách byly projednány smlouvy o věcných břemenech firmy ČEZ na pozemcích obce. Byli zvoleni předsedové a členové kontrolního a finančního výboru ve složení: Kontrolní výbor: Předseda Ing. Zbyněk Michálek, členové Zora Vaněčková, Jana Ponáhlá. Finanční výbor: Předseda: Ing. Peter Rybář, členové Jiří Škoda, Jana Hilleová. Dále byl projednán a schválen rozpočet Základní a mateřské školy v Tachlovicích na rok 2015, kdy bude hospodařeno s částkou 990 000,- Kč. Zastupitelé projednali a schválili rovněž rozpočet Obce Tachlovice na rok 2015, který činí 8 501 000,- Kč. Byla projednána a schválena smlouva s auditorkou Ing. Ševčíkovou o auditu hospodaření obce za rok 2014. Velká diskuze mezi přítomnými občany se rozpoutala při projednávání a schvalování žádosti o umístění a provozování výherních a hracích automatů v restauraci v horní části obce. Zazněly názory pro i proti, nakonec byla žádost schválena 5 hlasy proti jednomu (Ing. Michálek) a jeden zastupitel se zdržel hlasování (Ing. Semerád). V rámci diskuze při projednávání rozpočtu obce byla občany a zastupiteli projednávána možnost refinancování úvěrů obce a to z důvodu vysokých úroků. Byla prodiskutována i částka vyčleněná na zimní úklid komunikací v obci a bylo zmíněno, že v letošní zimě bude úklid zajišťovat pan Kopr. Občané byli seznámeni s nástrahami pro obsluhu sněhového pluhu jako špatné parkující auta, kryty kanálů atd. Dále v diskusi zazněla stížnost na chování obyvatel domu rodiny Fenclových (za Základní školou) po upozornění na nebezpečí volného pobíhání jejich psa a přejezdy aut po pozemku MŠ. Znovu byly řešeny otázky týkající se bezpečnosti v silničním provozu v obci a opravy a rekonstrukce místních komunikací. Pan Jeřábek nabídl postavit zábradlí pro větší bezpečnost školáků přecházejících přechod u ZŠ. Byla vznesena otázka, zdali nové osvětlení v ulici Na Vrškách je umístěno na obecním pozemku. Pan starosta všem zúčastněným sdělil, že bylo s majiteli sousedních pozemků jednáno a pokud by došlo k nesrovnalostem, budou napraveny. Před koncem ještě byla položena otázka týkající se částky za odvoz domovního odpadu, kterou pan místostarosta vysvětlil a uvedl, které odvozy odpadů jsou z této částky hrazeny. Závěrem byli občané seznámeni s provozem webových stránek obce a možností registrace pro odběr novinů na mail. Veřejné zasedání navštívilo 21 občanů Tachlovic.

Informace z obce:

- Jízdní řády autobusových linek číslo 309 a 310, projíždějící obcí Tachlovice byly přizpůsobeny tak, aby navazovaly na příjezdy a odjezdy vlaků ze zastávky Jinočany. Pro občany by se mělo zlepšit zejména cestování směrem na nádraží Praha Smíchov a odtud dále.

- V prvních dnech prosince dle uzavřené smlouvy z první poloviny roku 2014 bylo pracovníky firmy Elektroštika s. r. o. vybudováno nové osvětlení v ulici Na vrškách v úseku od ulice Ořechovka směrem na „Kapalíňák“ k Dobříči.
- Poplatek za TKO (popelnice) ve výši 700,- Kč na občana a poplatek za psa ve výši 150,- Kč bude vybírán od 2.1.2014 do 15.2.2014 a je možné ho zaplatit na Obecním úřadě Tachlovice nebo převodem na účet č. 395196369/0800 a var. symbol uvedete číslo popisné vašeho domu
- Kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR bylo přestěhováno od 1.12.2014 na novou adresu: Praha 7, Dobrovského 1278

Spolek Topas

S nadcházejícím koncem roku pořádal spolek Topas již tradiční akce, které jsou hojně navštěvované. Koncem listopadu proběhly vánoční dílny v prostorách obecního úřadu. Příchozí si vyrobili adventní věnce a svícný. Fantazii se meze nekladly, vznikly tak nádherné vánoční dekorace, které následně ozdobily obydlí všech přítomných.

První adventní neděli jsme se s vámi sešli na Jakubské návsi u slavnostního rozsvěcení vánočního stromku. Jako každý rok nám děti z mateřské a základní školy předvedly pásmo říkanek a básniček s vánoční tematikou. Byly velice šikovné a sklidily veliký potlesk. Letošním hostem svátečního odpoledne byla skupina PYROTERRA, která předvedla lightshow. Dle následného potlesku bylo znát, že se také líbila. Po té nás navštívil Mikuláš s čerty a andělem. Mikuláš nám rozsvítil stromek a začalo rozdávání nadílky dětem. Mikulášská družina u rozžářeného stromečku rozdala 150 ks nadílek a ještě bylo málo, což jsme dodatečně napravili.

Druhou adventní neděli jsme v kostele svatého Jakuba Většího uspořádali koncert, na kterém vystoupilo smyčcové kvarteto složené ze členů orchestru Českého rozhlasu. Mistři muzikanti zahráli to nejlepší z děl Mozarta, Beethovena, Vivaldiho, Dvořáka a dalších. Posluchači odměnili výkony hudebníků potleskem ve stoje, což bylo jistě znamením, že koncert byl skutečně krásný a akustika našeho kostelíčka to ještě umocnila. Touto akcí jsme zároveň ukončili aktivity letošního roku.

Děkujeme vám za přízeň, kterou nám projevujete celoročně při účasti na akcích, které pořádáme. A v novém roce se na vás opět budeme těšit. Začínáme již v únoru karnevalovými rejí pro děti i dospělé....

Rádi bychom i touto cestou poděkovali všem sponzorům a dobrým lidem, kteří nám pomáhají s přípravou i realizací našich akcí. Dík patří i členům spolku Veterán traktor Tachlovice, kteří nám jsou nápomocni a v neposlední řadě podpoře, a to nejen té finanční, OÚ Tachlovice.

Díky, bez Vás by to nešlo!

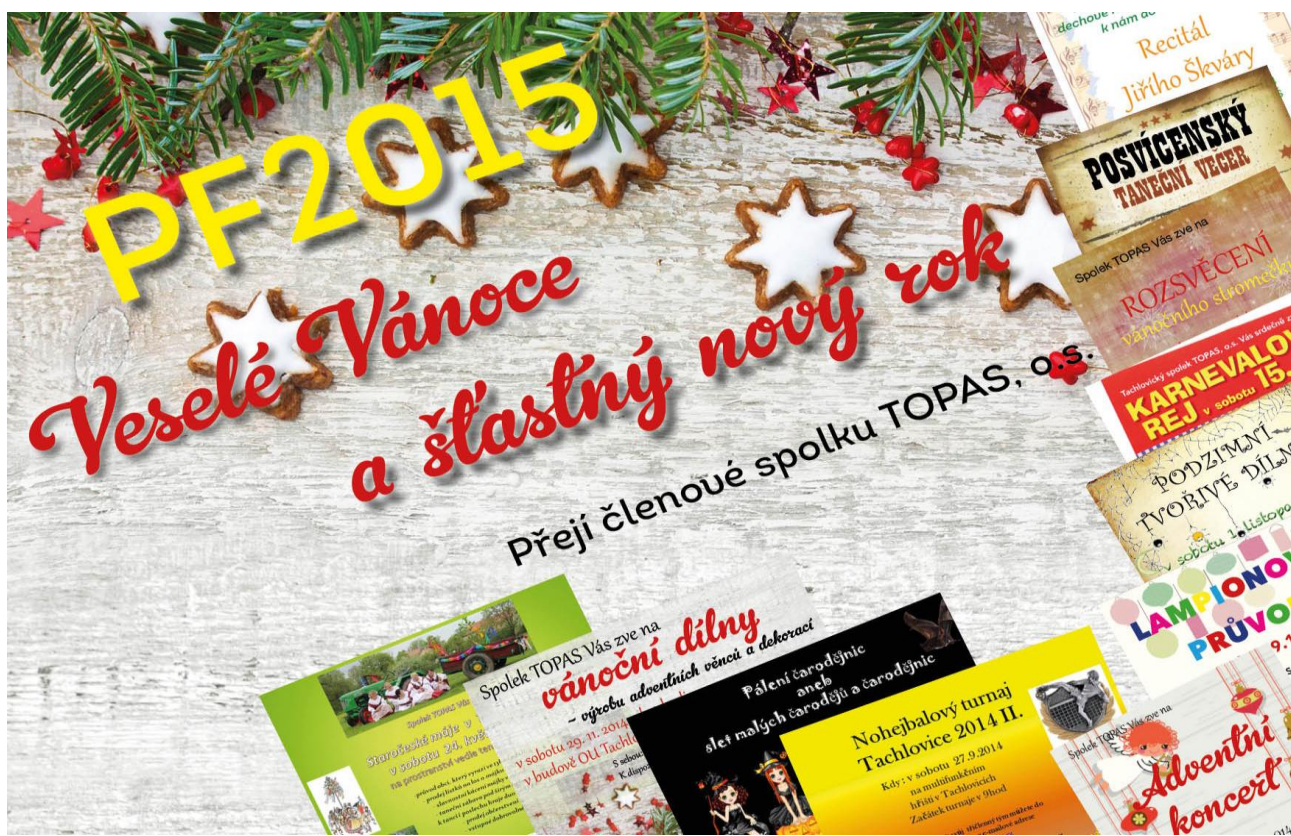
Váš TOPAS

Smyčcové kvarteto z členů symfonického orchestru Českého rozhlasu vystoupilo ve složení:
 Housle: Jiří Škoda, Pavel Sochůrek, Viola: Karel Untermüller, Violoncello: Zuzana Dostálová
 Velký dík patří i paní Škodové za průvodní slovo.

Přijďte na Silvestra po půlnoci na Jakubskou návěs k ohni pozdravit se s ostatními spoluobčany a přituknout si s přáním všeho nejlepšího do nového roku 2015.

Tachlovické listy vydává Obecní úřad Tachlovce v nákladu 350 výtisků